

Še četrť ure je do Save. Na levi zagledaš Smleški stari grad, ki se daleč vidi; pod njim se raztega obširni Smleški gozd, ki pa zdaj že ni več tako gost, kakor je nekdaj bil. Grad je dandanes razvalina, ljudstvo je ne gleda s posebnim veseljem, ker po pravljičah še živi med njim spomin na one čase robstva, ko je šel zjutraj kmetič s konjičem ali voličem na tlako, pa je zvečer prinesel domú - le kožo živinčeta. Se vé, da posestniki onega nekdanjega grada niso bili domačini, niso imeli srca za narod. — Ob bregu vidiš tudi kalvarijo — križev pot; morda so ga ljudje napravili v spominj, da jim je bil pot proti gradu res le — križev pot.

Pod Smlednikom je brod; tu se pripelješ na ladiji čez Savo. Struga je zelo globoka, koliko stoletij pač je bilo treba, da si jo je reka izdolbla! Od broda prideš v prijeten hladni gozd, preko vasi Zbilje greš skoro vedno po hladnem, ako ne maraš za veliko ceno, in tiči ti pojo vso pot „promenade-koncert“. Res jako prijetna je ta pot, po kateri si čez dobre pol ure v Medvodah. Manjka še pol ure, da pride vlak z Gorenjskega. Jaz sem bil deloma po dolgi poti, še bolj pa po vročini vtrujen tako, da bi mi bila peš pot do Ljubljane silno težavna. Malo okrepčat se vkrenem v gostilnico na pošti, kjer ni družega dobiti nego četrť litra vina, ki bi bil po svoji ceni lahko boljši. Gostilničarico bi pa opomnil, naj bi bila vljudnejša do vsakega gosta, če tudi ga ne pozná.

Od Medvod do Ljubljane ne vem nič povedati. Voz je bil prazen, toraj v njem dosti prostora. Le to naj opomnim, da Rudolfove železnice vodstvo ni vstreglo ne sebi ne ljudem, da je odstranilo vozove 4. razreda. Kmet iz Št. Vida — na priliko — bo šel rajši peš v Ljubljano, kakor da bi plačal 21 kr. tje in toliko nazaj, pa je pri tem še na uro navezan. In takih pasažirjev je imela Rudolfova železnica največ, — to se vidi zdaj, ko so vlaki le malokdaj tako polni kakor so bili nekdaj.

Politične stvari.

Avstrija na skoku.

Vsi udje kongresa so si dali besedo, da bodo molčali o svojih razpravah, a vendar leté po vsaki seji telegrami po svetu, in danes se že skoro vse vé, kar se je sklenilo. Za nas je najvažnejša novica ta, da je Avstrija dobila mandat zasesti Bosno in Hercegovino. Kako se je to zgodilo, o tem so poročila različna. Nekatera trdijo, da je ta mandat grof Andrassy zahteval sam, a druga, da so predlog stavili Angleški poverjeniki. Bodi si kakor koli, predlog je prišel v kongres in nihče se mu ni ustavljal, čeravno so prej toliko pisali, kak hrup bi bil, če bi Avstrija šla v Bosno.

Iz tega sledi, da Avstrija ravná po želji vseh veleoblasti, izvzemši Turčijo, ki se temu početju ustavlja z vso močjo. To bo res žalostno komična epizoda pri tej reči, če se Avstrija zavoljo Bosne in Hercegovine spopade s Turčijo! Kaj bodo rekli Magjari, katerim je ravno te dni minister Tisza odgovoril, da „nikakor ne more biti jim v prid, ako si slovanske države na njihovi južni meji med seboj podajajo roke in spletajo verige okrog njihovega nog.“ Na to mu je Helfy odgovoril, da Nemci in Magjari so odločno zoper zasedbo Bosne in Hercegovine. Kaj bo pa zdaj, ko se bo to vendar le zgodilo in se — po najnovejših poročilih — že godí! Magjari se že glasijo. V zadnji seji je Ogerska delegacija dovolila Andrassyu kredit, a s tem pogojem, da dovo-

ljenih 60 milijonov ne porabi za Bosno in Hercegovino, ampak zoper Rusijo. Magjare toraj nekje srbí.

Kaj bodo počeli pa tudi Turki! Če tudi se Turčija sama morda ne bo ustavljala javno sklepom kongresa, ustavljali se bodo mohamedanski prebivalci obeh dežel. — V Bosni stanuje namreč še najbolj ljut in fanatičen mohamedanski rod, kar ga je v Evropi. Ta se ne bode dal tako lahko pomiriti. Bosniški mohamedanec ne zna misliti in meriti sile. Še dandanes veruje to, kar je veroval za časa Solimana in velikega vezira Sokoloviča, namreč, da padišah (sultan) zapoveduje vsemu svetu. V tej veri je v stanu v gorati in gozdnati zemlji nadaljevati ljuti Vandejski ali gerilski boj. Če se pa plamen tega boja razširi po vsi Bosni, gotovo tudi deželni brambovci mohamedanski ne bode mirno gledali, ampak se bodo pridružili brigantom. In slednjič — bodo li tudi v Carigradu roke križem držali? Če bi bilo pa vse to na nogah, kako se bo držala potem Rusija, Srbija in Črna gora? Zadnji dve boste gotovo najbolj prizadeti, ker se bi ljuti boj vršil ob njihovih mejah, in bi briganti uhajali gotovo na njino zemljo; v deželah po Rusih zasedenih pa mohamedanski fanatizem gotovo tudi ne bo miroval. Mohamedancev je namreč v Evropi še veliko in podali se ne bodo tako naglo.

Se ve, da to le utegne biti, in mogoče je, da tega ne bo. Gotovo je grof Andrassy tudi na to mislil, ko je odločil se za ta korak. Bil je lani čas, ko bi bila vsa Bosna z veseljem sprejela vojake Avstrijske; pa takrat je hotel grof Andrassy biti premoder in je ta ugodni čas zamudil. Zdaj je pot v Bosno bolj trnjeva. Al, kakor se čuje, se je grof Andrassy vendar ne vstraši; če bi se vstrašil, bi se je morda ne mogel obdržati več na ministerskem sedežu in to je za-nj tudi kaj.

Javni listi že celó imenujejo generale, kateri bodo vodili vojno v Bosno. Glavni poveljnik bo Filipovič, levemu krilu bode zapovedoval general Szapary, desnemu Jovanovič.

Avstrijske vojne so nekdaj bile že v Bosni in to za časa Karola VI. in Jožefa II., a nikdar se jim ni dobro godilo; zá-nje je ta dežela nekako začarana. Kaj pa bo zdaj? Koliko je Avstrija pripravljena žrtvovati za Bosno? Kak spominek si bo zdaj stavila v zgodovini?

Morda ima grof Andrassy pri vsem tem še druge namene, morda išče Egejskega morja, do katerega mu je morda pot med Srbijo in Črnogoro preozka. Morda misli — ravna se po gori navedenem izreku ministra Tisze — Srbijo in Črnogoro bolj narazen potisniti, da bi si ne podali rok, česar se Magjari tako bojé.

Važen je korak Avstrijske armade čez Savo za Avstrijo na vsak način toliko v političnem, kolikor v vojnem obziru. V prvem naj bi jej ne bile napoti še ne rešene domače homatije, v drugem pa naj bi se ne lotila tega s premajhno vojno močjo.

Mi jej iz srca želimo dobro srečo v veseli nadi, da nam Slovanom bo to podvzetje na veliko korist.

Mnogovrstne novice.

* *Štatistika judov.* — Po najnovejših statističnih podatkih šteje se judov: 1. med Romanskimi narodi (Francozi, Italijani in Španijoli) pri 80 milijonih duš 89.000 judov, — 2. med Germanskimi narodi s 106 milijoni prebivalcev 842.000 judov, — in 3. med Slovanskimi narodi s 110 milijoni duš 3 milijone in 47.000 judov. To je dokaz, da jud najbolj ljubi Slovana!

* *Gimnazije v Avstriji.* — Preteklo leto bilo je v Avstriji 91 javnih gimnazij, med katerimi jih je bilo 13 nižih s 4 razredi. Največ gimnazij ima Češka, in